

# Oplegger bij voorstel Uitgangspunten Vernieuwen Omgevingsvisie

## 1. De belangrijkste koerswijzigingen ten opzichte van de Omgevingsvisie 1.0

| Omgevingsvisie 1.0                                                                                           |   | Uitgangspunten Vernieuwen Omgevingsvisie                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Globals Goals als centraal begrip                                                                            | ➡ | Brede welvaart als centraal begrip                                                                       |
| Anticiperen op bevolkingskrimp                                                                               |   | Bevolkingsgroei faciliteren                                                                              |
| De Lelylijn biedt ontwikkelpotentie aan Heerenveen                                                           | ➡ | De Lelylijn brengt een schaalsprong op gang voor Heerenveen                                              |
| Bescheiden vertaling van doelen naar de gemeentekaart                                                        |   | Actiever sturen op ruimtelijke ontwikkelingen                                                            |
| Samen werken aan een natuurlijker bodem- en grondwatersysteem als een van de onderwerpen in het buitengebied | ➡ | Uitgebreider rekening houden met het water- en bodemsysteem, in lijn met Fryslân Klimaatbestendig 2050+. |
| Weinig uitspraken over ruimte voor energie                                                                   | ➡ | Actief ruimte reserveren voor energie.                                                                   |
| Verstedelijking als een externe ontwikkeling                                                                 |   | Verstedelijking als iets waar actief op gestuurd wordt.                                                  |
| Thematische ontwikkelingen naast elkaar verzameld                                                            | ➡ | Sturen op het combineren van functies (groen & sport, waterberging & energieopwek)                       |

## 2. Overzicht uitgangspunten uit Uitgangspuntennotitie Vernieuwen Omgevingsvisie

|                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>H2. Te behouden onderdelen uit Omgevingsvisie 1.0</b>        | We behouden de stukken over de ontstaansgeschiedenis en de kernkwaliteiten                                                                                                                                                      |
|                                                                 | We gebruiken de gebiedsindeling als vertrekpunt, waar nodig kan deze herzien worden                                                                                                                                             |
|                                                                 | We behouden de kern van de visie, maar maken deze wel concreter                                                                                                                                                                 |
|                                                                 | We houden vast aan de samenwerkingsprincipes                                                                                                                                                                                    |
|                                                                 | We houden vast aan de vier kernopgaven als indeling van thema's                                                                                                                                                                 |
|                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>H4.1.1 Heerenveen in 2050 - gemeente van de toekomst</b>     | In 2050 is het sportimago van Heerenveen door heel de gemeente merkbaar en worden inwoners van alle leeftijden uitgenodigd om te bewegen.                                                                                       |
|                                                                 | In 2050 is gemeente Heerenveen klaar voor de toekomst op het gebied van klimaat, energie, circulariteit en biodiversiteit                                                                                                       |
|                                                                 | In 2050 heeft gemeente Heerenveen een plek voor iedereen en zorgt ervoor dat iedereen zich veilig voelt en kan meedoen in de samenleving                                                                                        |
|                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>H4.1.2 Heerenveen in 2050 – stad van de toekomst</b>         | In 2050 is stad Heerenveen doorgegroeid als compacte tuinstad, waarbij het groene karakter van de stad behouden blijft en we zuinig met onze ruimte omgaan.                                                                     |
|                                                                 | In 2050 is Heerenveen dé stad van zuidelijk Fryslân. De verbindingen met de (grote) dorpen in de regio zijn nog beter geworden.                                                                                                 |
|                                                                 | In 2050 is Heerenveen de schakel tussen de stedelijke regio's Groningen, Zwolle en Amsterdam. Heerenveen profiteert van de versterkte economische samenwerking en verbeterde bereikbaarheid binnen het Fries stedelijk netwerk. |
|                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>H4.1.3 Heerenveen in 2050 – dorpen van de toekomst</b>       | In 2050 zijn de dorpen levendige gemeenschappen waar inwoners en ondernemers initiatieven tot stand brengen.                                                                                                                    |
|                                                                 | In 2050 zijn alle dorpen een unieke en aantrekkelijke plek om te wonen, werken en recreëren. Alle dorpen en Heerenveen vormen samen een gevarieerd en aantrekkelijk aanbod van woon- en leefomgevingen.                         |
|                                                                 | In 2050 zijn de dorpen nog beter verbonden met elkaar, met Heerenveen en met andere regiokernen                                                                                                                                 |
|                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>H4.1.4 Heerenveen in 2050 – buitengebied van de toekomst</b> | In 2050 is het buitengebied de plek van rust voor mens en natuur en de plek voor toekomstbestendige landbouw en recreatie en toerisme van hoge kwaliteit.                                                                       |

|                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                        | In 2050 is het buitengebied ingericht naar de mogelijkheden van het water en bodemsysteem.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|                                        | In 2050 is het buitengebied ingericht naar de mogelijkheden van haar landschapkenmerken.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>H5.1 Algemene uitgangspunten</b>    | We wentelen niet af op toekomstige generaties of mensen elders op de wereld                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|                                        | We bekijken opgaven in samenhang en gaan voor zuinig ruimtegebruik                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|                                        | We beschermen en versterken de ruimtelijke kwaliteit van gebieden                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                        | We gaan voor een gezonde en veilige leefomgeving                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|                                        | We houden voldoende rekening met het water- en bodemsysteem                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>H5.2 Thematische uitgangspunten</b> | <b>Economie en circulariteit</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• We maken de transitie naar een circulaire economie. Om die transitie mogelijk te maken is voldoende schuifruimte voor bedrijven nodig.</li> <li>• We verduurzamen en verdichten onze bedrijventerreinen, met aandacht voor water en groen.</li> <li>• We kiezen voor verantwoorde en slimme groei die bijdraagt aan onze brede welvaart. We gaan uit van onze kracht bij het bestaande bedrijfsleven en innovatieve ontwikkelingen die meerwaarde hebben voor de regionale economie.</li> <li>• We versterken de economie van wijken en dorpen. We stimuleren het mixen van lichte en kleinschalige bedrijvigheid met wonen in een gebied.</li> </ul> |
|                                        | <b>Sport, spelen en bewegen</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• We dragen het sportimago van Heerenveen sterker uit in onze leefomgeving.</li> <li>• We maken sport zo toegankelijk mogelijk voor inwoners uit alle wijken en dorpen.</li> <li>• We ondersteunen en benutten de potentie van de twee stadiongebieden van Heerenveen.</li> <li>• We maken alle wijken en dorpen uitnodigend voor spelen en bewegen.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|                                        | <b>Energietransitie</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• We zetten in op een betaalbare, betrouwbare en duurzame energietransitie.</li> <li>• We reserveren meer ruimte voor de opwek, opslag en transport van duurzame energie.</li> <li>• We wekken energie zo dicht mogelijk bij de gebruiker op.</li> <li>• We zetten in op verschillende energiebronnen voor een zo stabiel mogelijke opwek.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|                                        | <b>Wonen en voorzieningen</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• We bouwen naar aard en schaal in de verschillende kernen van de gemeente.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• We blijven waar mogelijk inzetten op inbreiding, maar moeten ook uitbreiden om de woningbouwopgave te realiseren.</li> <li>• We sturen op de hoogste woningdichtheden rond het station, centrum-oost en het stadiongebied (Noordplot). In de wijken rondom het station en het centrum streven we naar hogere dichtheden dan in de zuidelijke wijken van Heerenveen.</li> <li>• We streven naar gemêleerde wijken. Voor Heerenveen-West onderzoeken we de gewenste dichtheid.</li> <li>• We zetten in op het toevoegen van vooral betaalbare woningen, waaronder voor een- en tweepersoonshuishoudens.</li> <li>• We dragen met (de bereikbaarheid van) voorzieningen voor onderwijs, sport &amp; bewegen en kunst &amp; muziek eraan bij dat kinderen en jongeren zoveel mogelijk gelijke ontwikkelingskansen krijgen.</li> <li>• We zetten bij maatschappelijke nieuwbouwprojecten in op gebundelde kwaliteit.</li> </ul> |
|  | <b>Mobiliteit</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• We zetten ons in voor de realisatie van de Lelylijn en anticiperen hierop in onze plannen.</li> <li>• We maken onze mobiliteit duurzamer en toekomstbestendiger. We stimuleren lopen, fietsen, openbaar vervoer en deelmobiliteit door nieuwe en betere routes en het versterken van vervoersknooppunten.</li> <li>• We verbeteren de doorstroming voor autoverkeer, onder andere door het beter scheiden van doorgaand en lokaal verkeer.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|  | <b>Water en klimaatadaptatie</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• We voorkomen problemen door wateroverlast, droogte en hitte in de bebouwde omgeving door woon- en werkgebieden te vergroenen.</li> <li>• We voorkomen wateroverlast en droogte binnen en buiten de gemeente door meer water vast te houden en te bergen in de veengebieden, zandgebieden en de beekdalen.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|  | <b>Zorg en ontmoeting</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• We stimuleren en faciliteren ontmoeting in alle wijken en dorpen, rekening houdend met de behoeftes van verschillende leeftijden.</li> <li>• We faciliteren dat ouderen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen door het versterken van de sociale basis.</li> <li>• We zetten in op het behoud en een betere bereikbaarheid van het ziekenhuis.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|  | <b>Landelijk gebied, landschap en natuur</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• We beschermen en versterken de kwaliteit van het landschap en versterken de biodiversiteit.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

|                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• We verbinden natuurgebieden beter met elkaar door het netwerk van groene en blauwe structuren te versterken.</li> <li>• We ondersteunen de ontwikkeling van een duurzaam verdienmodel voor de landbouw, dat past bij de schaal en opgaven van het landschap.</li> <li>• We laten de boomkroonbedekking binnen de bebouwde kom toenemen.</li> <li>• We verbeteren de toegankelijkheid, bereikbaarheid en beleefbaarheid van het landschap.</li> </ul>  |
|                                                                     | <b>Recreatie en toerisme</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Elk landschap is een vrijetijdslandschap</li> <li>• We zoeken naar voldoende mogelijkheden voor recreatie in de buurt van alle dorpen en in alle windrichtingen van kern Heerenveen.</li> <li>• Ontwikkelingen op het gebied van gastvrijheidseconomie moeten bijdragen aan de brede welvaart en passen bij de identiteit en schaal van het landschap. We gaan voor slimme groei, kwaliteit boven kwantiteit.</li> </ul> |
| <b>H6.1.1 Uitwerking op de kaart – stad van de toekomst</b>         | We versterken het “Heerenveense dropje”                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|                                                                     | We versterken het stedelijke raster                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|                                                                     | We ontwikkelen een groenblauwe, multifunctionele stadsrand                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|                                                                     | We verbinden de Heerenveense Hotspots beter met elkaar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>H6.1.2 Uitwerking op de kaart – dorpen van de toekomst</b>       | We hanteren de aangepaste kernenindeling uit de Woonvisie (2023) als uitgangspunt voor de schaal van ontwikkelingen in de dorpen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|                                                                     | We verbeteren de verbindingen tussen de dorpen, Heerenveen en de grotere regiokernen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>H6.1.3 Uitwerking op de kaart – buitengebied van de toekomst</b> | We beschermen het buitengebied tegen extra bebouwing, maar staan wel positief tegenover transformaties en woningsplitsingen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|                                                                     | We geven meer ruimte voor alternatieve functies in het veengebied die passen bij een nattere situatie.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|                                                                     | We houden meer water vast en verbinden natuur in het zandgebied, waarbij we ruimte houden voor toekomstbestendige landbouw.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>H6.2 De gemeente voorbij 2050</b>                                | We zetten ons ervoor in dat de mogelijkheden voor in elk geval de Lelylijn tracé-varianten “bundeling A6/A7” en “S-variant” blijven bestaan.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|                                                                     | We blijven open staan voor alternatieve tracé-varianten, mits die tenminste voldoen aan de voorwaarden:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

|                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Het tracé maak een direct verbinding tussen stations in Amsterdam, Heerenveen en Groningen mogelijk;</li> <li>• Het tracé voorziet in een gemakkelijke verbinding tussen het station en het centrum;</li> <li>• Het tracé gaat met respect om met het culturele en natuurlijke erfgoed in gemeente Heerenveen.</li> </ul> |
|                                                                                                 | We houden bij de verschillende Lelylijn varianten vast aan het "Heerenveense dropje"                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>H7.2 Uitgangspunten voor het verstevigen van het beleidshuis van de fysieke leefomgeving</b> | In de Omgevingsvisie staan de strategische lange termijndoelen voor de leefomgeving, in Omgevingsprogramma's staat hoe deze doelen uitgevoerd worden.                                                                                                                                                                                                              |
|                                                                                                 | <p>Een beleidsstuk dient tenminste als Omgevingsprogramma te worden opgesteld en gepubliceerd wanneer:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a. Het gaat om een vanuit de Omgevingswet verplicht Omgevingsprogramma; of</li> <li>b. Het beleid als doel heeft een permanente wijziging in de fysieke leefomgeving te bewerkstelligen.</li> </ul>              |
|                                                                                                 | Wanneer een Omgevingsprogramma wordt opgesteld of een bestaand Omgevingsprogramma wordt gewijzigd moet bepaald worden of het nieuwe beleid passend is binnen de Omgevingsvisie.                                                                                                                                                                                    |
|                                                                                                 | Jaarlijks wordt de actualiteit van de onderdelen van het beleidshuis gecontroleerd.                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|                                                                                                 | Eigenaarschap van het "beleidshuis" is te allen tijde bestuurlijk en ambtelijk geborgd.                                                                                                                                                                                                                                                                            |